

EGZEKUCJA KOMORNICZA

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych z Miasta Żory

Ministerstwo
Sprawiedliwości

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
Szanowni Państwo,	3
1. Nie uciekajmy od problemu	4
2. Zawsze odbierajmy i czytamy korespondencję	4
3. Tytuł wykonawczy	5
4. Sposoby egzekucji	6
5. Egzekucja z ruchomości	6
Przykład 1	7
Przykład 2	7
Przykład 3	7
6. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	8
Przykład 1	9
Przykład 2	9
Przykład 3	9
7. Egzekucja z rachunku bankowego	9
Przykład	9
8. Egzekucja z nieruchomości	10
9. Rzeczy i wierzytelności wyłączone spod egzekucji	11
10. Koszty postępowania egzekucyjnego	13
11. Obrona dłużnika	14
12. Skarga na czynności komornika	15

Szanowni Państwo,

z roku na rok problem zadłużenia dotyka coraz większego grona Polaków. Obecna sytuacja gospodarcza sprawia, że pogłębiają się przede wszystkim kłopoty finansowe osób już wcześniej zadłużonych, jednakże problem jest globalny i z utratą płynności finansowej mierzą się wszyscy niezależnie od grupy wiekowej czy miejsca zamieszkania. Dodatkowo wychodzeniu z długów nie pomaga rosnąca inflacja, a co za tym idzie podwyżki cen, oraz też rat kredytów.

Wierzyciel który nie może odzyskać swoich pieniędzy na drodze polubownej, najczęściej kieruje sprawę do komornika sądowego, który prowadzi ostatni etap windykacji należności. Niniejszy poradnik skierowany jest przede wszystkim do osób, które muszą zmierzyć się z egzekucją komorniczą i potrzebują pomocy w zrozumieniu skomplikowanych zasad postępowania egzekucyjnego. Poradnik porusza krok po kroku tematykę czynności dokonywanych przez komornika, przybliżenie naszych praw i obowiązków oraz rady, jak zachować się w danej sytuacji, aby postępowanie zakończyło się bez nadmiernej uciążliwości.

W przypadku pytań zapraszamy Państwa do odwiedzenia naszych punktów, gdzie zespół specjalistów postara się udzielić odpowiedzi na nurtujące kwestie związane z materią egzekucyjną.

Stowarzyszenie DOGMA

1. Nie uciekajmy od problemu

Kiedy nasza sytuacja życiowa będzie na tyle trudna, że do naszych drzwi zapuka komornik sądowy, po pierwsze nie bagatelizujemy problemu, który sam nie zniknie. Pamiętajmy, że komornik, oprócz tego, że jest funkcjonariuszem publicznym, to przede wszystkim człowiek, który widząc starania dłużnika, **może przeprowadzić egzekucje w sposób najmniej uciążliwy**. Współpraca z komornikiem zawsze się opłaca i może nam oszczędzić wielu stresów związanych z kolejnymi etapami egzekucji.

2. Zawsze odbierajmy i czytamy korespondencję

Jeśli nie wiemy, że wierzyciel zamierza oddać sprawę do komornika i odbierzemy list z kancelarii komorniczej, pamiętajmy, że **przy pierwszej czynności egzekucyjnej komornik doręcza dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu egzekucji**, w której podaje treść tytułu wykonawczego i wymienia sposoby egzekucji.

Zawiadomienie, jak i inna przekazywana korespondencja, niesie za sobą wiele istotnych informacji, z którymi powinniśmy się zapoznać, np.:

- kto i na jakiej podstawie dochodzi należności;
- przeciwko komu została wszczęta egzekucja;
- jaka jest wysokość dochodzonego roszczenia;
- jakie sposoby egzekucji wniósł wierzyciel;
- na jakim etapie jest obecnie postępowanie egzekucyjne;
- pouczenia.

Znając treść zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, możemy podjąć odpowiednie kroki prawne, jeśli stwierdzimy, że egzekucja nie powinna być prowadzona. Zdarza się, że wierzyciel w dalszym ciągu dochodzi należności, która została już przez nas w całości lub części

uregulowana lub w wyniku błędu wierzyciela egzekucja zostanie skierowane przeciwko osobie, która dłużnikiem nie jest.

3. Tytuł wykonawczy

Podstawą egzekucji sądowej jest tytuł wykonawczy, bez którego wszczęcie postępowania przez komornika jest **niedopuszczalne**. Tytuł wykonawczy wyznacza granice egzekucji - to znaczy, że wskazuje, kto jest dłużnikiem, a kto wierzycielem oraz jakie świadczenie ma być spełnione.

Tytuł wykonawczy = tytuł egzekucyjny + klauzula wykonalności

Kiedy przeciwko nam zostanie wydany tytuł egzekucyjny (wyroki, nakazy zapłaty, postanowienia), kolejny etapem jest wystąpienie przez wierzyciela o klauzulę wykonalności, która jest urzędowym stwierdzeniem przez sąd, że obowiązek określony w tytule egzekucyjnym **podlega wykonaniu przy zastosowaniu przymusu**. Wszystkie urzędy oraz osoby, których to dotyczy, **mają obowiązek podporządkować się tytułowi wykonawczemu** i udzielić wszelkiej pomocy do jego wykonania.

Klauzula na małżonka dłużnika:

Pamiętajmy, że jeżeli dłużnik pozostaje w związku małżeńskim, w celu egzekucji z majątku wspólnego małżonków, **konieczne jest uzyskanie klauzuli wykonalności także przeciwko współmałżonkowi**. Dłużnikowi przysługuje **zażalenie** na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. **Tygodniowy** termin wniesienia biegnie od daty doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

4. Sposoby egzekucji

Składając wniosek egzekucyjny do komornika, to wierzyciel decyduje, w jaki sposób może być prowadzona egzekucja świadczeń. Wniosek o wszczęcie egzekucji lub żądanie przeprowadzenia egzekucji z urzędu bez wskazania sposobów egzekucji umożliwia komornikowi prowadzenie postępowania według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości.

Sposoby egzekucji świadczenia pieniężnego polegają na egzekucji z:

- ruchomości,
- wynagrodzenia za pracę,
- rachunków bankowych,
- wierzytelności,
- innych praw majątkowych (z dziedziny własności przemysłowej, udziałów w spółkach handlowych, papierów wartościowych, prawa do żądania działu majątku),
- nieruchomości.

Wierzycielowi przysługuje prawo do wskazania kilku sposobów egzekucji, przy czym ma obowiązek zastosować sposób **najmniej uciążliwy dla dłużnika**.

5. Egzekucja z ruchomości

Do egzekucji z ruchomości przystępuje się przez jej zajęcie i wpisanie ruchomości do protokołu z czynności egzekucyjnych. Komornik może zająć rzecz ruchomą dłużnika znajdującą się w jego władaniu, a **wyjątkowo** rzeczy znajdujące się we władaniu innych osób, w tym wierzyciela. Ruchomości znajdujące się we władaniu osoby trzeciej można zająć tylko wtedy, gdy osoba trzecia **wyraża zgodę** na ich zajęcie, albo przyznaje, iż stanowią one własność dłużnika, a także w wypadkach

wskazanych w ustawie. W przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych komornik może zająć także ruchomości będące we władaniu osoby zamieszkującej wspólnie z dłużnikiem **bez zgody tej osoby**, chyba że przedstawi ona dowód, że ruchomości są jej własnością. Wartość zajętej rzeczy określa komornik w protokole, kierując się swoją wiedzą i doświadczeniem życiowym. Jeżeli zajdzie taka potrzeba może powołać biegłego, zwłaszcza gdy strony kwestionują wartość zajętych rzeczy określoną przez komornika.

Przykład 1

Komornik prowadzi postępowanie przeciwko Ani i znajduje w jej mieszkaniu laptop, który Ania pożyczyła od koleżanki. Pomimo sprzeciwu, komornik zajmuje ruchomości zgodnie z prawem, gdyż nie bada kto jest właścicielem rzeczy, tylko kto ją posiadał. W takim przypadku interwencje musi podjąć właściciel laptopa, aby wyłączyć swoją rzecz spod egzekucji.

Przykład 2

Komornik udał się do mieszkania partnera Ani, który od dłuższego czasu korzysta z pożyczonego od niej laptopa, którego Ania jest właścicielką. Jeśli partner nie wyrazi zgody na zajęcie laptopa i nie przyzna, że należy on do Ani, komornik nie będzie mógł przystąpić do zajęcia rzeczy.

Przykład 3

Ania zobowiązana jest do płacenia alimentów. Podczas jej nieobecności do mieszkania puka komornik, którego wpuszcza partner Ani. Komornik znajduje wartościowy laptop i zajmuje go, pomimo twierdzeń partnera, że laptop stanowi jego własność, czego partner nie może udowodnić.

Zajęte ruchomości komornik pozostawi we władaniu osoby, u której je zajął. Z ważnych przyczyn komornik może je oddać pod dozór innej osobie, nie wyłączając wierzyciela. Osoby te pełnią obowiązki dozorczy.

Drugim etapem jest sprzedaż zajętych ruchomości, która nie może nastąpić wcześniej niż siódmego dnia od daty zajęcia, z kilkoma wyjątkami np. rzeczy, które ulegają szybkiemu zepsuciu. Najbardziej powszechną formą sprzedaży ruchomości jest licytacja publiczna. O terminie i miejscu licytacji komornik zawiadamia dłużnika najpóźniej na trzy dni przed dniem licytacji. Cena wywołania w pierwszym terminie licytacji publicznej wynosi $\frac{3}{4}$ wartości szacunkowej. Jeżeli licytacja w pierwszym terminie nie dojdzie do skutku, zajęte ruchomości mogą być sprzedane w drugim terminie licytacyjnym. Cena wywołania w drugim terminie licytacyjnym wynosi $\frac{1}{2}$ wartości szacunkowej. W przypadku braku licytantów wierzyciel może przejąć ruchomość na własność.

6. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę

Komornik, dokonując zajęcia wynagrodzenia za pracę, kieruje dwa pisma: jedno do dłużnika i jedno do pracodawcy. W piśmie do dłużnika komornik wskazuje, że **nie wolno** mu odbierać wynagrodzenia poza częścią wolną od zajęcia, ani rozporządzać nim w żaden inny sposób. Nie dotyczy to jednak tej części wynagrodzenia, która zgodnie z przepisami wolna jest od zajęcia. Z kolei w piśmie do pracodawcy komornik wzywa go, by **nie wypłacał dłużnikowi** poza częścią wolną od zajęcia żadnego wynagrodzenia, lecz przekazywał je komornikowi.

Pracodawca z pensji może potrącać maksymalnie **50%** wynagrodzenia netto z zachowaniem kwoty wolnej od potrąceń, z wyjątkiem alimentów, które potrącane są do **60%** z wyłączeniem kwoty wolnej od potrąceń.

Przykład 1

Tomek zarabia najniższe wynagrodzenie i pracodawca z wyłączeniem alimentów nie dokona żadnego potrącenia na rzecz komornika. Jest to kwota zwolniona spod egzekucji.

Przykład 2

Tomek zarabia 500 zł więcej niż najniższe wynagrodzenie, wówczas pracodawca potrąci całość ponad pensję minimalną z wyłączeniem alimentów.

Przykład 3

Tomek zarabia 8000 zł więcej niż najniższe wynagrodzenie, wówczas pracodawca potrąci połowę wypłaty z wyłączeniem alimentów.

Obecnie jeśli dłużnik pracuje tylko na umowę zlecenie, traktowany jest tak samo jak osoba z umową o pracę. Zajęcie całego wynagrodzenia z tytułu zlecenia możliwe jest **wyłącznie wtedy**, gdy jest to kolejne źródło dochodu.

7. Egzekucja z rachunku bankowego

Z rachunku bankowego komornik może potrącić wszystkie środki pieniężne ponad wykorzystany przez dłużnika odnawialny limit miesięczny uzależniony od wysokości obowiązującego wynagrodzenia minimalnego w danym roku. Miesięczny odnawialny limit wynosi 75% minimalnego wynagrodzenia. Kwota wolna odnawia się w każdym kolejnym miesiącu rozliczeniowym.

Przykład

Karolina posiada na zajętych przez komornika rachunku bankowym środki finansowe w wysokości 5000 zł. W zależności od tego, ile będzie wynosiła

ustawowo najniższa płaca w danym roku (np. 1 lipca 2023 r. – od 3600 zł brutto), Karolina będzie mogła pobrać z rachunku 75% najniższej krajowej (2700 zł), a pozostała kwota zostanie przekazana komornikowi (2300 zł). Komornik może zająć wierzycelność z rachunku wspólnego prowadzonego dla dłużnika i osób trzecich. Dalsze czynności komornik prowadzi do udziału przypadającego dłużnikowi w rachunku wspólnym stosownie do treści umowy rachunku bankowego, którą dłużnik jest obowiązany przedłożyć komornikowi w terminie **tygodnia** od daty zajęcia.

8. Egzekucja z nieruchomości

Egzekucja z nieruchomości należy do komornika działającego przy sądzie, w którego okręgu nieruchomość jest położona i może być zainicjowana wyłącznie na wniosek wierzyciela. Jest to najbardziej uciążliwy dla dłużnika sposób prowadzenia egzekucji, gdyż może doprowadzić do utraty mieszkania i wiąże się z wysokimi kosztami postępowania.

Procedura egzekucji z nieruchomości obejmuje 5 etapów:

Zajęcie nieruchomości: Najpierw komornik wystawia dla dłużnika wezwanie do zapłaty długu w ciągu dwóch tygodni. Jeśli nie przyniesie to efektu, przystąpi do opisu i oszacowania wartości nieruchomości. Z chwilą doręczenia wezwania lub dokonania stosownego wpisu w księdze wieczystej następuje tzw. zajęcie nieruchomości.

Opis i oszacowanie wartości zajętej nieruchomości: Jeśli dłużnik nie ureguluje długu względem wierzyciela w określonym w wezwaniu terminie, komornik dokona opisu i oszacowania nieruchomości na wniosek wierzyciela.

Obwieszczenie o licytacji: Komornik wyznacza i ogłasza termin licytacji po dwóch tygodniach od uprawomocnienia się opisu i oszacowania wartości nieruchomości.

Licytacja i przybicie nieruchomości: Licytację prowadzi komornik pod nadzorem sędziego. Najniższa kwota, za jaką można kupić licytowaną nieruchomość na pierwszej licytacji, wynosi $\frac{3}{4}$ sumy oszacowania, a na drugiej $\frac{2}{3}$. W licytacji nie może wziąć udziału dłużnik, rodzina dłużnika, komornik ani jego rodzina, osoba obecna na licytacji w charakterze urzędowym, ani licytant, który nie wykonał warunków poprzedniej licytacji.

Podział sumy uzyskanej z licytacji. Po wpłynięciu pieniędzy na rachunek depozytowy sądu komornik przygotowuje plan ich podziału między wierzycieli. Dłużnik może wnieść przeciwko niemu zarzuty w ciągu **dwóch tygodni**.

Prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności na rzecz nowego właściciela jest tytułem wykonawczym do wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości i opróżnienia znajdujących się na tej nieruchomości pomieszczeń bez potrzeby nadania mu klauzuli wykonalności.

9. Rzeczy i wierzytelności wyłączone spod egzekucji

Zgodnie z art 829 kpc. „Nie podlegają egzekucji:

przedmioty urządzenia domowego, pościel, bielizna i ubranie codzienne niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;

- zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;
- jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce potrzebne do wyżywienia dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów;
- narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem pojazdów mechanicznych;
- u dłużnika pobierającego okresową stałą płacę – pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy na czas do najbliższego terminu wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy - pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie;
- przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową i środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym, o którym mowa w ustawie o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych.

Również wierzytelności są wyłączone a listę zawiera art. 831 kpc:

- sumy i świadczenia w naturze wyasygnowane na pokrycie wydatków lub wyjazdów w sprawach służbowych;

- sumy przyznane przez Skarb Państwa na specjalne cele, chyba, że wierzytelność egzekwowana powstała w związku z urzeczywistnieniem tych celów albo z tytułu obowiązku alimentacyjnego;
- środki pochodzące z programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w myśl ustawy o finansach publicznych, chyba, że wierzytelność egzekwowana powstała w związku z realizacją projektu, na który środki te były przeznaczone;
- prawa niezbywalne, chyba, że możliwość ich zbycia wyłączono umową, a świadczenia nadaje się do egzekucji albo wykonanie prawa może być powierzone komu innemu;
- świadczenia z ubezpieczeń osobowych oraz odszkodowania z ubezpieczeń majątkowych - nie dotyczy to egzekucji mającej na celu zaspokojenie roszczeń z tytułu alimentów;
- świadczenia z pomocy społecznej;
- wierzytelności przypadające dłużnikowi z budżetu państwa lub od Narodowego Funduszu Zdrowia z tytułu udzielania świadczeń opieki zdrowotnej przed ukończeniem udzielania tych świadczeń, w wysokości 75 % każdorazowej wypłaty, chyba, że chodzi o wierzytelności pracowników dłużnika lub świadczeniodawców.

10. Koszty postępowania egzekucyjnego

Komornik za przeprowadzanie czynności egzekucyjnych pobiera opłaty, które są formą jego wynagrodzenia i zwrotem pozostałych kosztów postępowania.

\$ Podstawowa opłata egzekucyjna to 10% wartości wyegzekwowanego świadczenia i nie mniej niż:

- 200 zł – dotyczy to odzyskania długu na mocy egzekucji z wierzytelności, rachunku bankowego, pensji lub świadczeń z zabezpieczenia społecznego;
- 300 zł – gdy należność została odzyskana w inny sposób;

\$ 3% (ale nie mniej niż 150 zł) – jeśli dłużnik spłaci dług w ciągu miesiąca;

\$ 5% – gdy przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego zostanie umorzone na wniosek wierzyciela.

W najlepszej sytuacji będziemy, gdy spłacimy dług w całości, ale pod warunkiem, że uregulujemy należność w ciągu miesiąca od dnia otrzymania pisma o rozpoczęciu egzekucji, wówczas opłata egzekucyjna będzie niższa. Dodatkowo dłużnika obciążają liczne wydatki min. koszty korespondencji, zapytań do właściwych urzędów czy opłaty za przelewy bankowe.

11. Obrona dłużnika

Podstawowym środkiem obrony przed egzekucją jest powództwo zawarte w art. 840 kpc. Należy je wytoczyć przeciwko wierzycielowi w sądzie, w okręgu którego prowadzona jest egzekucja. Ta ustawowa ochrona dotyczy trzech przypadków:

1. Pierwszy przypadek odnosi się do tytułu wykonawczego, który nie jest orzeczeniem sądu. Może więc dotyczyć na przykład ugody lub aktu notarialnego. Chodzi tu o sytuację, kiedy dłużnik chce wykazać nieuczciwość wierzyciela, twierdząc, że dokument w swojej treści nie opiewał na takie zobowiązanie.

2. Druga sytuacja najczęściej dotyczy tego, że po powstaniu tytułu wykonawczego zaszło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło. Najczęściej jest to przypadek, że dłużnik już spełnił świadczenie, a wierzyciel dochodzi go pomimo to lub doszło do potrącenia wierzytelności.
3. Trzeci scenariusz odnosi się do sytuacji, w której wierzyciel objął egzekucją majątek wspólny obu małżonków, a jeden z nich wykaże, że egzekwowane świadczenie nie należy się wierzycielowi. Może być to sytuacja, gdy na przykład małżonek ma prawo potrącenia własnej wierzytelności.

12. Skarga na czynności komornika

W przypadku nieprawidłowego działania bądź zaniechania przez komornika określonych czynności, strony postępowania oraz jego uczestnicy mogą złożyć skargę na czynność komornika. Ma ona na celu obronę ich praw oraz prowadzenie postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Skargę na czynność komornika sądowego składamy do Sądu Rejonowego, przy którym działa Komornik Sądowy, jednakże za jego pośrednictwem. Ma to na celu przyspieszenie jej rozpatrzenia, ponieważ w przypadku, w którym komornik ją uznaje, może od razu dokonać zmiany zaskarżonej czynności bądź jej dokonania. Komornik na rozpatrzenie skargi ma 3 dni i jeśli uzna ją za bezpodstawną, skargę z wyjaśnieniem przekazuje do Sądu Rejonowego, przy którym działa. Skarga podlega opłacie wymienionej w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i w czerwcu 2023 r. wynosi 50,00 zł.

PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO PROWADZONY PRZEZ STOWARZYSZENIE "DOGMA"

Poniedziałek, piątek	15.00 - 19.00
Wtorek, środa, czwartek	8.00 - 12.00

PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ

Poniedziałek, piątek	8.00 - 12.00
Wtorek, środa, czwartek	15.00 - 19.00

NIEODPŁATNA MEDIACJA

Nieodpłatna mediacja prowadzona jest przez uprawnionych mediatorów w następujących dniach i godzinach:

Poniedziałek, wtorek, środa	15.00 - 19.00
Piątek	8.00 - 12.00 i 15.00 - 19.00

ZAPISY NA PORADY

- **telefonicznie** - pod numerem telefonu: **32 434-83-02**
w godzinach pracy urzędu
- **elektronicznie**:
 - pisząc na adres e-mail: **wps@um.zory.pl**
 - lub zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie: **<https://zapisy-np.ms.gov.pl>**
- **osobiście** - stawiając się w urzędzie

Porady udzielane są w budynku Urzędu Skarbowego przy ul. Wodzisławskiej 1/1

Ministerstwo
Sprawiedliwości

